

James Lovelock

Novacén

Host, 2022, překlad Jan Prokeš, 148 stran

TEXT PETR PROFEN MAREŠ

HODNOCENÍ 90 %

Poslední knihu napsal James Lovelock – tvůrce teorie Gaia o tom, že naše planeta je jeden samoregulující se superorganismus – ve svých devadesáti devíti letech. Překvapivě se v ní už tolik nevěnuje biologickému životu, ale životu, který nás podle něj v budoucnu nahradí. A to je „elektronický život“ umělé inteligence (UI). Toto nadcházející období nazval neocén a měl by vystřídat období antropocénu – věku přetváření planety vlivem člověka, v němž žijeme zhruba od vynálezu parního stroje. Další vývoj už bude dle Lovelocka v rukou samotné hyperinteligence. Paradoxně však jeho vize budoucnosti není v intencích drásavé dystopie a obvyklých obav ze zániku naší civilizace a konečného vítězství robotů. Naopak, mělo by jít o symbiózu člověka a stroje – kyborgů, kteří se budou muset spojit, aby zachránili naši planetu před přehřátím. Lovelock tak predikuje náhradu velmi křehkého organického života na bázi vody za odolnější, a tudíž dokonalejší umělé bytosti jako přirozenou a nevyhnutelnou. Člověk bude sice prvním hybatelem hyperinteligence, ta ho však brzy dalece předčí a nakonec nahradí. Technologie totiž Lovelock nevnímá jako většina alarmistů protikladně k přírodě – Gaie, ale jako její součást a odvážně prorokuje evoluci v inteligentní vesmír, poznávající sám sebe a založený na bázi informací. Lovelockovy vize můžou leckomu připadat jako utopické sci-fi jednoho staříka, kdyby je neměl opět dobře vyargumentované jako dodnes vlivnou teorii Gaia. Jen se musíme smířit s tím, že další vývoj lidstva v intencích transhumanismu se už obejde bez lidí, jak je známe dnes.